

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE
URED ZASTUPNIKA REPUBLIKE HRVATSKE
PRED EUROPSKIM SUDOM ZA LJUDSKA PRAVA

Zagreb, 20. ožujka 2025.

Analiza odluke

Husić protiv Hrvatske
zahtjev br. 596/21

čl. 14. Konvencije – zabrana diskriminacije čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju – zaštita vlasništva

*Prigovor podnositelja da je bio diskriminiran
jer mu nije priznato pravo na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti,
a ispunjavao je uvjete za starosnu mirovinu
odbačen kao očigledno neosnovan*

Europski sud za ljudska prava (dalje: Europski sud) zasjedajući u odboru od tri suca donio je 1. listopada 2024. odluku o nedopuštenosti zahtjeva podnositelja koji je tvrdio da mu je povrijeđeno pravo na zabranu diskriminacije zajamčeno čl. 14. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda (dalje: Konvencija) u vezi s pravom na zaštitu vlasništva zajamčenim čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju zbog navodne diskriminacije na temelju dobi i radnog staža.

Po prestanku radnog odnosa, podnositelj je Hrvatskom zavodu za zapošljavanje (dalje: HZZ) podnio zahtjev za upis u evidenciju nezaposlenih radi ostvarivanja prava na novčanu naknadu za vrijeme nezaposlenosti i pronalaska novog posla. HZZ je odbio njegov zahtjev jer je u tom trenutku ispunjavao uvjete za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika. Ministarstvo rada i mirovinskog sustava je odbilo žalbu podnositelja protiv prvostupanjskog rješenja HZZ. Podnositelj je potom pokrenuo upravni spor pred Upravnim sudom u Zagrebu, koji je odbio njegovu tužbu uz obrazloženje da se podnositelj ne može smatrati nezaposlenom osobom jer ispunjava uvjete za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika. Žalbu podnositelja protiv presude Upravnog suda odbio je Visoki upravni sud te je potvrdio prvostupanjsku presudu. Ustavni sud je odbacio ustavnu tužbu podnositelja. Podnositelj je u međuvremenu podnio zahtjev za starosnu mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika, te je isti bio odobren.

Pred Europskim sudom podnositelj je prigovorio povredi čl. 14. Konvencije u vezi s čl. 1. Protokola br. 1 uz Konvenciju tvrdeći da je bio prisiljen otići u mirovinu, iako je želio nastaviti raditi do 65. godine, zbog čega je bio diskriminiran temeljem dobi i radnog staža.

Da bi se otvorilo pitanje temeljem čl. 14. Konvencije podnositelj zahtjeva mora pokazati da je došlo do različitog postupanja prema osobama koje su u analognim ili relevantno sličnim situacijama. Međutim, pretpostavka dokazivanja analognog položaja ne zahtijeva da skupine koje se uspoređuju budu identične, već podnositelj zahtjeva mora dokazati da je obzirom na

posebnu prirodu njegovog prigovora, bio u relevantno sličnoj situaciji s drugima s kojima se drugačije postupalo. Slijedom navedenog, članak 14. ne zabranjuje svako različito postupanje, već ono koje se temelji na prepoznatljivoj karakteristici ili „statusu“, a temeljem kojeg se osobe ili skupine osoba međusobno razlikuju. Nadalje, postupanje je diskriminirajuće i ako nema objektivno i razumno opravdanje, odnosno ako ne teži ostvarenju legitimnog cilja ili ako ne postoji razuman odnos razmjernosti između upotrijebljenih sredstava i cilja koji se želi postići (*Fábián protiv Mađarske* [VV], br. 78117/13, st. 113., 5. rujna 2017.). Razlika u postupanju može dovesti do diskriminacije samo ako su osobe podvrgnute različitom postupanju u relevantno sličnoj situaciji, uzimajući u obzir elemente koji karakteriziraju njihove okolnosti u konkretnom kontekstu. Elementi koji karakteriziraju te okolnosti i koji određuju njihovu usporedivost moraju se ocijeniti uzimajući u obzir predmet spora i svrhu mjere koja čini razliku o kojoj je riječ (*Fábián protiv Mađarske* [VV], br. 78117/13, st. 121., 5. rujna 2017.).

Europski sud je smatrao da glavni prigovor podnositelja ustvari predstavljala prigovor „četvrte instance“, odnosno da se on odnosi na tumačenje i primjenu domaćeg prava na činjenice njegova predmeta od strane nacionalnih sudova. Slijedom navedenog, ponovio je da nije zadaća Europskog suda baviti se činjeničnim ili pravnim pogreškama koje su počinili nacionalni sudovi, osim ako, i u mjeri u kojoj su tim pogreškama povrijeđena prava i slobode zajamčene Konvencijom (*García Ruiz protiv Španjolske* [VV], br. 30544/96, st. 28., 21. siječnja 1999.).

Podnositelj je prvo prigovorio da je diskriminiran u odnosu na „sve nezaposlene osobe prijavljene u relevantnu evidenciju“, te je u tu svrhu dostavio statističke podatke koji ukazuju da je u trenutku kada mu je odbijena prijava u Hrvatskoj bilo gotovo 16.000 osoba u dobi od 60 do 65 godina koje su bile prijavljene kao nezaposlene na HZZ-u. Europski sud je smatrao da te informacije nisu bile dostatne za dokazivanje kako je u njegovom predmetu došlo do različitog postupanja prema osobama u analognim ili relevantno sličnim situacijama, uzimajući u obzir prirodu podnositeljeva prigovora da se s njim postupalo različito temeljem dvije različite značajke, njegove dobi i radnog staža. Štoviše, iz dostavljenih podataka nije bilo razvidno da je bilo koja od tih 16.000 osoba, starija od 60 godina i u relevantno vrijeme prijavljena kao nezaposlena, bila u usporedivoj situaciji s onom podnositelja te da je imala usporedivi broj godina radnog staža kao i podnositelj. Slijedom navedenog, podnositelj zahtjeva nije *prima facie* pokazao da se s njim postupalo različito od drugih osoba u istoj ili relevantno sličnoj situaciji.

Podnositelj se pokušao usporediti i s umirovljenicima koji su navršili 65 godina te time ostvarili pravo na redovnu starosnu mirovinu navodeći da se za razliku od njih on nije mogao zaposliti na pola radnog vremena i istovremeno primiti mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika. Europski sud je utvrdio da je sporna zakonska odredba izmijenjena par mjeseci nakon što je podnositelj navršio 65 godina na način da je umirovljenicima koji primaju mirovinu za dugogodišnjeg osiguranika omogućen rad na pola radnog vremena pod istim uvjetima kao i umirovljenicima koji primaju redovnu starosnu mirovinu. Europski sud je primijetio da je, sukladno navodima hrvatske Vlade, starosna mirovina za dugogodišnjeg osiguranika predstavljala povlasticu za osobe s puno godina radnog staža, a koje nisu navršile 65 godina, kao i da su ti umirovljenici imali dodatne povlastice pri izračunu mirovine.

Sukladno izračunima koje je dostavila zastupnica republike Hrvatske pred Sudom, Europski sud je primijetio da je podnositelj imao koristi od povoljnijeg izračuna mirovine prema pravilima o mirovinama za dugogodišnjeg osiguranika. Štoviše, primijetio je i da podnositelj nije bio prisiljen otići u mirovinu, već je mogao nastaviti tražiti novo zaposlenje ili

otvoriti vlastiti odvjetnički ured kako je i naveo. Međutim, za vrijeme traženja novog zaposlenja nije mogao primiti novčanu naknadu za nezaposlene osobe.

Uzimajući u obzir široku slobodu procjene koje države imaju u pitanjima koja se odnose na opće mjere gospodarske ili socijalne politike, Europski sud je naveo da podnositelj zahtjeva nije uspio dokazati da je bio izložen različitom postupanju u odnosu na skupinu s kojom se mogao identificirati i koja je bila u relevantno sličnoj situaciji, odnosno s nezaposlenim osobama prijavljenima u relevantnu evidenciju ili umirovljenicima koji su navršili 65 godina i koji su primali redovnu starosnu mirovinu.

Slijedom navedenog, Europski sud je odbacio zahtjev podnositelja kao očigledno neosnovan.

Ovu analizu izradio je Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava. Analiza ne predstavlja službeni dokument Europskog suda za ljudska prava te nije obvezujuća za taj Sud.

© 2025. Ured zastupnika Republike Hrvatske pred Europskim sudom za ljudska prava